

J E L E N K Ö R.

36. szám.

Pest szombat május 3dikán.

1834.

Foglalát: Magyar és Erdélyország (182—4 orsz. ülések; kinevezések; debreczeni és frankfurti vásár; szepesi és unghi időjárás; concursus; Argo). Ausztria (simmeringi versenyek). Anglia (kézműves egyesületek mozgásai; pénz-krisis 's egyveleg). Franciaország (lyoni küldöttség; Havreban 's más helyeken zajongások 's követházi ülések april. 17—19i kén. 's a' t). Belgium (Moniteur, Courrier és Indépendant közlései). Németország (Cotta ur: lengyelek iránti rendelkezések). Portugália (a' pedroiak előhaladása; spanyolok Portugálban). Elegyhírek. Gabonaár. Pénzkelet.

MAGYAR- és ERDÉLYORSZÁG.

Pozsony april. 29. A' közelebbi 182—4 orsz. ülésekben elvégzék RRink a' Sik czikket a' praedialis nemések, 's 9iket, a' Jászok, Kunok, hajdu és szepesi városok törvénytörvénykeziről, mind a' két cikket jobbára kerületi szerkesztés szerint elfogadván. Mi módosított, az. következő: Jászok és Kunoknál büntető perekben az egyes kerületi törvénysektől feljebbvitelül szolgálni fog az összes kerületek törvényseke, ('s nem a' királyi tábla), innen pedig a' nádori szék, melyre a' főmélt. Curia tagjai közül a' Nádor 9 tagot válasszon. Az egyes kerületi széknél, valamint községi törvényseknél itélethezása 5 tag kívántatik; az összes kerületek széknél 7, a' tisztujtó-széken szabad szavazással választandók. April. 28ikán a' tárnokszékről szóló 10ik cikkely kerülvén rendre, annak 1ső szszában a' személynöki szék, 's hét bányavárosok törvényseke eltöröltetni, 's ezentul a' városoktól minden polgári ügy a' tárnokszékre följevbitetni határozatott.

O es. kir. Fölsége a' m. kir. udv. Kancczellariához bocsátott legfensőbb határozata szerint, ezen udv. hatóságnál conceptualis practicans gróf Wenkheim Józsefet a' dunántuli kerületi táblához tiszteletbeli közbiróvá méltóztatott kegyelmesen kinevezni; még mukt eszt. dec. 16ikáról költ legmagasb végzete szerint pedig Magyarországnban fő orvos és m. kir. helytartósági tanácsnok Lenhossék Mihálynak a' „poroszországi orvos egyesület-től“ tiszteletbeli, 's Heidelbergből „a' természet- 's orvos-tudományi társaságtól“ rendes tagbeli küldött oklevelek elfogadhatását kegyelmesen megengedni.

Megint nem ért a' György-vásár is Debreczenben semmit. A' jó utak miatt áru szállított ugyan oda elég 's mindennemű, de vevő kevés jött, vásárló kedv pedig még kevesebb mutatkozott. Különösen kevés jövevényt lehet észre venni a' szomszéd Erdélyből, hol a' tavalyi mostoha termés miatt szokatlan drágaság és pénzsűkség uralkodik. Mi a' kézmű-árakból többinél jobbaeskan kelt,

a' selyem és szalag-portékák voltak; a' vásznat, posztót 's pamutszöveteket nem igen keresték. Szinte nem kelének a' hazai termékek, 's jobbadán majd minden cikkely ára leszállott, ámbár különben a' voltat sem lehet igaz árnak nevezni. Egyedül a' fűszerárusok nem panaszkodnak. A' három-vásár szinte türhető volt, jeles lovaknak jó ára, juhoknak jó kelete. Jövendőre jobb kinézést ígér a' város igazgatóságának azon intézete, mely szerint az eddig kívül tartatni szokott ruha-vásárt a' város kebelébe szállíttatni határozta; mi mind az áruló mind pedig vásárló félnek főkép hideg és sáros időben nagy könnyebbségül szolgál. — Biztos tudósítások után a' frankfurti (majna-melletti) húsvéti vásár felől, mely legfőkép gyapjúra terjeszkedik, e' vásár meneléből sem lehetett határozólag kitudni: csökken é a' gyapju-ár, vagy megtartja előbbi állását vesztég? mivel az egész ár 's gyapju-állapot habozásban volt még azon csekély mennyiségnél is, mely alkuba jöhetett, részint a' vevők kis száma részint a' kevés gyapju miatt. A' vevők nem látván vetelkedő-társakat, az alacsony árakat is csak félvállról ígérték, millyenbe ismét az árulók nem is bocsátkoztak. Valami kevés alsó nemű 's bányasági gyapju elkelt, a' többi magyar és morvai fajból épen semmi. A' tulajdonosok, kik már szerződéseiknél fogvást az 1834iki gyapjunak is, ámbár magasb áron mint az 1833kinak, előre birtokában vannak, a' kezüknél levő mennyiségre illy csekély számú vevő mellett, nem gondolhattak nevezetes eladhatást, 's így azt inkább, talán a' németalföldi kiürült posztógyárakba kívántató esztendei bizonyos fogyasztáshoz képest, későbbre vélek tanácsosnak elhalasztani. Vevők ellenben, kik e' cikkelyt már szinte előre gazdagon beszerzék magoknak, megdöbbenve a' minap elhíresztelt gyapjuár-csökkenés miatt, igen természetesen tartózkodhattak minden alkuól. Amaz áresökkentő híresztelés nyomos hihetőséggel csupán speculansoktól eredett, kik ez által részokrül az előre kötésekben jutalmas föltételekre számítottak 's céljokat annyiban el is érték, hogy ámbár nem sül-

lyeszthették is ohajtások szerint le az árt, legalább a fogyasztó gyárnokokat feltartóztatták a folyvásti vásárlástól, melyet ezek már most egész az új termésig v. is gyapju nyirésig halasztanak.

Lőcse april. 24. Kevés nap óta nálunk is már valahára beérkezett a tavasz; de ideje is volt, mert a' gazdák csaknem végső romlásra jutottak takarmány szűke miatt. Bélán egy csomó zsúpszalma már egy egy ezüst huszason, utóbb egy egy vto frton is kelt 's nincs paraszt, ki 20, 30, 50 frtot ne költött volna marhája tartására. Hasonló panaszok jönnek Ungvár vidékiről is, hol hasonló szükség miatt a' házfödélről leszedett szalmával tengetése a' marhának, néhol marha-betegséget is okozott. De hála Istennek! beköszönt már május, 's közeleg június a' szénatenyészto; csak esők járnának! de bezzeg országos ám a' panasz az esőhijány miatt. Ha így marad, csak a' lapályos 's vizáros folyómenti helyek biztathatják magokat szénatermással. Elmedült, elaszott avar a' mező 's legelő.

A' pesti magy. kir. Egyetemen a' hittudományi karnál megürült theol. dogmatica IIik részének tanítószékére f. eszt. július 24ikén ugyan a' mondott egyetemi karnál tartandó nyilvános concursus hirdették felsőbb rendelnél fogva. Folyamodás útján azt megnyerni szándéklóktul, hittudományi doctorságon kívül, megkivántatik, hogy a' mondott tudományt valamely intézetben már több évig tanították, vagy magokat azon ágazatbeli kiadott munkáik által nevezetessítették legyen.

Argo, dunai gőzhajó Lehmann kapitány kormánya mellett april. 19ikén Dzsurdzsevo (Gyurgyevo) városhoz érkezett (a' Duna balpartján Oláhországban Rustsuk ellenirányában fekvő) 20ikán innen Galaczba indulandó szándékkal.

AUSZTRIA.

Első lóverseny a' simmeringi síkon. Tartatott april. 24ikén 11 órától 2óig délután. 1) 30 arany díj fiatal kanczákra, betétel minden lóért 12 arany, bánat harmada. Futhatnak érte 6 esztendősnél nem idős, 's belföldön csikózott kanczák, melyek még a' pesti vagy simmeringi gyepen jutalmat vagy fogadást nem nyertek. 1 $\frac{1}{2}$ mf. Teher 3 eszt. 68 font. — 4 eszt. 94 font. — 5 eszt. 101 font. — Félvér 3 futtal kevesebb.

Esterházy Mihály gr. 4 eszt. sárga kancz. Victorine. Kék testsárga új és sapka. II.

Nádasdy Tamás gr. 3 eszt. pej kancz. Evelina. vil. kék test, kék-fejér új, fejér sapka. I.

Lichtenstein A. hg. 5 eszt. sárg. kancz. Sarah. Vörös test, vörös-kék új. III.

Festetics M. gr. 4 eszt. p. k. Esmeralda. Zöld, vörös új, fekete sapka.

2). Ismételve Anglián kívül csikózott minden lóra. 60 dar. ar. 1 $\frac{1}{4}$ mf. Teher 4 eszt. 106 font. 5 eszt. 111 font. 6 eszt. 116 font. kanczákra 3 fonttal kevesebb.

Nádasdy Tamás gr. 4 eszt. ménje Child-Harold. Vil. kék test, kék- és fejér új, fejér sapka. I.

Hunyady I. gr. 5 eszt. sárg. m. Gildroy. Fekete test, rózsaszín új. II.

Lichtenstein Venczel hg. 6 eszt. v. pej kancz. Rosaline. Vörös test, vörös-fejér új, fekete sapka. III.

3). Ifjabb magyar király Ö Főlsége arany billikoma, minden belföldi lóra, 2000 bécsi öl. Teher 3 eszt. 87 font. 4 eszt. 103 font. 5 eszt. 109 font. 6 eszt. 113 font. korosbak 115 font. kanczákra 2 fonttal; belföldi kanczákotl származottakra 4 fonttal kevesebb; valamint szinte azokra is, melyek e' királyi billikomra még nem versenyeztek. Ez május 3ikára halasztatott. Jelentve van reá 12 ló.

4). Fogadás 160 aranyban, fele bánat. 2 $\frac{1}{2}$ mérf.

Festetics N. gr. pej ménje Conscript. teh. 110 font. Zöld test, vörös új, fekete sapka. II.

Brönnenberg ur 5 eszt. sárga ménje Richmond t. 106 font. Fekete test, fekete 's fejér csikos új és sapka. I.

5). Elegyverseny. 3 eszt. belföldi lovakra, mindenikre 40 arany, fele bánat 1 mf.

Hunyady I. gr. pej ménje Figaro t. 98 font. Fekete test, rózsaszín új. II.

Nádasdy Tamás gr. v. p. ménje Sourwayer, t. 94 font. Vil. kék test, kék-fejér csikos új, fejér sapka. I.

Károlyi Gy. gróf bánatot fizetett.

6). Fogadás 1 mf. 50 ar.

Lichtenstein Vencz. hg. 4 eszt. söt. pej ménje Fitz-Orville, t. 103 font. Vörös test, vörös-fejér új, fekete sapka. II.

Hunyady I. gr. 3 eszt. pej ménje Robin. t. 87 font. Fekete test, rózsaszín új. I.

E' versenyre igen sok néző jelent meg. A' 2ik futtatás april. 26ikán ment végbe, illy renddel:

1) Fogadás 40 arany. Futott Lichtenstein E. hg. ménje Cate. I. — és Saugusko Lajos hg. Wachabja. — 2) 80 arany és ezüst billikom versenydíj az első, és 20 arany a' második lóra. Futottak belföldi kanczák ivadécai Fair-Duchesse. I. — Child-Harold. II, mind a' kettő Nádasdy Tamás grófé; és Gildroy. III. Hunyady I. grófé. 4 ló visszahuza-ték. 3) 45 arany díj 3 eszt. belföldi lovakra. Futott Queer. I. és Evelin. II. Az első Esterházy M. grófé. második Nádasdy T. grófé. 4) Fogadás 50 aranyban. Futottak Sourwayer I. és Figaro II. Az első Nádasdy T. az utóbbi Hunyady grófé. 5) Fogadás 20 ar. Hunyady I. gr. Robinja egyedül járta körül a' pályát, mivel Nádasdy T. gr. Carolinája kitört.

ANGLIA.

Londonban 1832 dec. 11től 1833 dec. 10ikeig meghalt 26,577 (13,319 férfi, 13,258 nőnemű) ehez képest 2029el kevesebb mint tavaly. A' holtak közt 802 volt 80—90 év közt; 197en 90—99 közt 's 3, ki 100 évet ért. Egy 101, egy 102, egy 103, 's egy 104 évig élt;

1150 görcsmirigyben halt meg; 4355 aszkórságban, 574 természetes himlőben, 4 meggyilkoltak, 6 megétettek, 55 öngyilkosság által veszett el, 4et kivégeztek. — A' kézműves egyesületek mind Angliában, mind Irlandban nagy mozgásban vannak. Ezen egyesületek hat tagjától, kik t. i. Dorchesterben a' belépőket tilos esküre szoríták, Melbourne belső statusitoknok a' megkegyelmezést megtagadá. Ennek következtében mintegy 6000-en Wade dr. előlülte alatt gyűlést tartottak, melyben egyenesen a' királyhoz folyamodást határozzák el. Ezen egyesületek káros következtései már több helyen is mutatkoztak. Corkban egy házat is megtámadtak, az ablakokat fejszével verték be, de hathatósan vissza utasítottak, mert a' házbirtokos rájuk tüzelt. Használó vad erőszakoskodást hallani Irland egyéb vidékéről is — Waterfordon keresztül ezer irlandi szántóvető költözik Quebecbe ki. — A' Times egy cikkelyt ad az éjszakamerikai pénzkrisisról, melyből kitetszik, hogy Jacksonnek, habár az alkotmányos módot 's formaságokat megsértette is, a' dologra nézve (t. i. a' banki rendszerre nézve Amerikában) igaza van. Számos személyt, úgy mond a' Times, kik figyelemmel kísérték az egyesült statusokban a' pénzvisszát, igen meglepett ezen statusok kereskedési érdekeire nézve azon becsületteljes körülmény, hogy még csak egy valamire való kereskedő-ház sem bukott meg. A' zivatar csupán azokat érte, kik messze mentek, kik t. i. merészlett bélyegű vállalatokba fogtak, melyek már magokban is könnyen veszélyesek, mint p. o. a' bátorságítások, csatornák, vasutak 's t. ef. részvevői; 's a' jelesbeket ezek közül sem annyira, hogy végkép tönkre jutottak volna. Így többek közt a' legnagyobb bukásban, t. i. Allen háza 's társaságában valamennyi követlés lerovatása után 700,000 dollár (1,400,000 p. p.) volt a' maradék. Igen számos kis ház is megbukott, igaz, de ezek a' bank 's kormány közt fenforgó viszály nélkül sem állhattak volna soká fen. Sőt e' megrendülés az amerikai kereskedési érdekekre nézve még hasznos lesz, mert megmutatta, mi szilárd alapokon nyugszanak azok, mit különben meg nem lehetett volna tudni e' nélkül. — Exeterben 16 személy pöre végett, kik t. i. kézműves-egyesületekben vőnek részt, 's tilos esküt tettek le, nagy izgás mozgás uralkodik. Plymouthból sergek indultak oda, 's hathatós rendszabásokat tettek, a' nép-harag kitörése ellen, ha natalán népszerűtlenül űtne ki az ellenök hozatandó ítélet. A' bevád-

lottak közül kettő Gill és Stoddart mint követelek tértek Londonból vissza, hogy szabad közműves-loget állítsanak; 's 2000 ft. stgnyi hitelszerző levelet hoztak magokkal. Azonban az új egyesületek alkotása és szerkesztése szakadatlan megy előre, London 's Birmingham látszik ezen mozgás fészkeinek. — Az egyesült statusokba legújabb krisisök óta 6 millió uncia (11 millió lat) ezüst vitetett Angliából. — April 11én a' londoni City tanácsülésében Richard Taylor ur indítványára olly tartalmú folyamodás határozott a' királyhoz, hogy a' londoni egyetemnek meghatalmazási jog adassék orvosi lépcső v. koszorú-osztogathatásra. Taylor ur megjegyzé, hogy e' kitüntető diploma már alá is van írva, de valószínű kiadatását az ellene Oxford egyetem részéről intézett folyamodás halasztá el. A' Courier különösen kívánhatónak véli, hogy a' londoni egyetemre is orvos-doctori lépcsőt engedő jog terjesztessék; mi ellen azonban a' londoni kórházakban hivatalkodó számos orvos és sebész makacs hévvel duhog, 's már lépéseket is tőn illy rendszabás meggátolására. — London és Páris közt is fognak schachot játszani, mint minap Hamburg 's Berlin közt. — Martzius 30kán halt meg Londonban Ackerman Rudolf isméretes könyv-és műáros élte 70ik évében. Ő Schneebergben született Szászországban 's eleinte nyereggyártó volt. A' francia revolutio kezdete előtt Angliába jöven, Londonban könyvkereskedést állított, mert ifjusága óta vonzódást érzett literaturai foglalatosságra. Neki köszöni Anglia a' könyomás behozatását, minthogy részint saját könyomói 's köedzői műveivel e' tárgyra voná a' nyilvános figyelmet. Ő kezdé meg a' „Forget me not“ (nefelejts) zsebkönyvet, 's az által alapítója lett az angol almanakoknak. A' spanyol-amerikai statusokra nézve azal szerze magának érdemet, hogy szinte valamennyi fővárosaiban könyvkereskedést állított, 's ott különösen az elemi oktatásra szolgáló munkákat terjeszté. — Az alsóház kívánságára ismét tudósítás adatott ki az Angliában 's Walesben elkövetett gonosztettekről, de mely nem igen vigasztaló. Azon 7 évben, mely 1819ben végeztetett, 72,216 volt a' gonosztettesek miatt bevádoltak száma; — a' következett 7 évben 95,628; az utolsóban (1827 — 1833 végeig) 131,818.

A' kormány aggódni látszik a' kézműves-egyesületek nagy gyülekezeten, melynek hét-főn april. 21ikén a' fővárosban kell a' végből történnie, hogy kérelmet szavazzanak a' ki-

rályhoz az utóbbi dorchesteri törvényszék által elítélt individuumok javára. Az őrségek már 19én parancsot kaptak minden esetre készen állani, a' szomszédságból sergek is rendelkezve valának Londonba álgyuval, szükség esetén a' polgári hatóság segedelmire. —

FRANCZIAORSZÁG.

A' lyoni helyhatóság összegyűlt apr. 15ikén, 's az őrseregnek köszönetet szavazott. Ugy szinte a' megyeispánnak is Gasparin urnak; továbbá három tagból álló küldöttséget nevezett, melly Párisba megyen a' kormányt megkeresendő, hogy az utóbbi történetek alatt szenvedett károk mentesítését magára vállalja. A' küldöttség april. 18ikán ért Párisba. Elindultakor Lyonban már kezdék a' boltokat kinyitogatni, a' gyár-urak munkát is osztogattak a' dolgozóknak, 's a' város előbbi szokott képeére készült derengeni. De az álgyuk által okozott pusztítások borzasztó tekintetet mutatnak. — A' kormány april. 18án újabb részletes híreket vón a' Grenoble-ban 13ikán estve kiütni szándékolt zavarról. Mint-hogy itt a' József külvárosban nagy forrongás mutatkozott, a' hatóság parancsára a' belváros kapujai bezárattak. Ugyanazon pillanatban számos csoport tódult össze a' belvárosban, 's a' kapuk felé vonult, hogy a' külvárosi lázadókkal egyesülhessen, de mivel a' kapusenkint se ki se be nem akart eresztetni, több ellene ezéltözött lövés által megsebesítetett; az őrtiszt azonban addig tartóztatá a' sokaságot, míg a' parancsnok időt nyere a' kapuhoz segedelmet küldeni, melly megérkezvén a' gyülelész csordát szét-üzte. A' esend helyre állott. A' nyomozásokból kisült, hogy a' vezérek (Piródon és Chancel) még éjjel elináltak. A' Dauphinois hírlap szerkesztője ellen börtönparancs bocsátatott ki. —

A' követházban april. 16ikán Thiers ur a' Lyon és St. Etienneben történt zavarok alatt megkárosultak segedelmire 400,000 frank rendkívüles hitelt kívánt. 17ikén pedig a' napirend az ágytól 's asztaltól elválasztó törvénytervre került. Ezután a' majoratusokat illetőre. Itt Liardiére ur a' pairkamara által javasolt tervben különösen szembeszökőnek leli azon ellenmondást, melly az első 's második cikkely közt észrevehető. Az első cikkely t. i. tiltja jövendőre a' majoratusokat, a' második pedig kivételeket alkot, mellyek az elvet megsemmisítik. E' szerint e' tárgyból bizonyos föltételek alatt mindenki nyilván kizáró privilegiumot csinálhat, minél fogva jobbnak véli a' dolgot úgy hagyni mint eddig volt. A' biz-

tosság a' pairkamara végzését javaslá 's javallá, 's így a' követház azt 208 szóval 28 ellen el is fogadta.

April 18án Avignonból Párisba érkezett hírek szerint a' esend ott nem háborított meg, noha 13kán estve a' kitöréstől nagyon féltek. De a' 13ka reggelén Lyonból jött-hírek megcsökkenték a' lázadók bátorságát. A' hatóságok minden kigondolható rendszabást megtettek. A' Progrès lap, melly néhány nap óta a' népet zendülésre tüzelte, lefoglaltatott, és szerkesztője, bizonyos Guyot, befogatott. Az Echo de Rouen april 15ről hírti, hogy Havreban is mozgadoztak a' republicanusok, kiknek osztályai 14én maradó ülést határoztak. Estve 67 puskát vittek némi házba, de mellyeket a' rendtisztség egy órával későbbben lefoglalt. Két boltos legényt, mint-hogy ezen egyesület tagjai voltak, gazdájok elbocsátott. — Marseilleből april. 14ről ezt olvashatni: „A' lyoni véres lázadás városunkat nyugtalanító izgásba hozta. Még ugyan zendülésig nem jutott, de a' hatóságok nagy aggodalomban vannak. Az örök megháromszoroztattak, számos seregosztályok járdálnak az utcákon, a' nemzeti őrség mindennap dobszó alatt gyűl a' királytérre (place royale). Nagyon feltűnő volt egy hadibrigg fenyegető állása, melly a' rév közepén veté ki horgonyait 's álgyúit a' Rue Cannebiere-nek szegezte, úgy hogy ezen egész főutczát a' sétány sorjaig elsodorhaták vala golyóji. Valamennyi hajónak félre kelle takarodnia, 's a' belső tért szabadon hagynia. Illy rendszabásokkal akarják a' republicanusokat visszaretenteni, 's a' lázadásnak elejét venni, melly a' délszaki népség valamennyi osztályiban nagy forrás miatt igen veszélyes charaktert ölthetne. Az emberjogok társasága szakaszai (sectio) naponként összegyűlőngnek, tagjai száma hiteles adatok szerint 3800 főre megyen. A' rendőrség nem mer föllépni ellenök, míg Lyonban mindennek vége nincs. A' telegraphi híreknek nem igen akarnak hinni. Valamennyi utazó megegyez a' város rettentő állapotja leírásában. A' harca vad, rémitő alakot vón fel. A' párisi juniusi lázadást puskapor-agyú fiatal emberek kezdék de Lyonban szegény, elrongyolt, éhes, czondra munkások, nyomora háznép-atyák, mindig békes munkához szokottak, fenyíték 's fegyver nélkül, számra kevesen még is öt napig verkedtek a' francia fiatalok virága, 30 ezer gyakorlott hadiember 's álgyujaik ellen. Adná Isten, hogy e' vérmag, véres gyümölcsöt ne teremjen! — Strassburgból april. 18ról jelen-

tik, hogy ott is annyira felingerültek az elmék, hogy a' kirobbanástól minden pillanatban félni lehetett. Egyes czivódások a' polgárok 's katonaság közt mintegy előjátéku látszának szolgálni. Egy a' 19ik könnyű gyalog ezredből későfést kapott, 's élete veszélyben forog. Ellenben néhány fiut, kik a' Carmagnolet tánczolák, a' katonák karddal derekasan megszabdaltak. A' város több részeiben őrszemek (piquet) állítottak még nappal is. A' nemzeti őrség nem hivatott egybe. A' polgári rendtisztesség nagy kimélelletl 's megfontolással tette lépteit. A' nyilvános házakban az utcákon számos csoportok gyűltek össze; igen szabadon beszéltek; republicanus dalokat 's kiáltásokat lehet hallani. A' rendtisztesség azonban mind ezt szinlett siketnémasággal sziveln látszott, mi által sok szerencsétlenséget távoztatott el. De most, miután az insurgensek ellen nyert győzelem Párisban, Lyonban 's a' t. bizonyos, komolyabb rendszabásokhoz látszanak fogni. E' reggel hajnal előtt több köznyomozások tartattak, minthogy a' republicanusoknál fegyvert 's löszert hittek találhatni. Különösen egy gazdag serfőzőnél, az ember és polgárjogok társasága nagy pártfogójánál, melly itt sok tagot számlál. Már éjjel körülvevé a' disztéren (place de parade) álló házat számos katonaság, örök foglalák el az átjárást a' mellék utcákon. Mihelyt a' hajnali harang megkondult (helyhatósági törvények szerint a' rendőrségnek házakba előbb bemenni nem szabad) kopogtak ajtaján, egy csapat rendőr, és szolga két biztos által vezetve benyomult a' házba, a' legtitkosabb szuglyokat kifürkészték, de se fegyvert, se port nem találtak, mire a' rendtisztesség visszavonult. A' polgárság 's katonaság közt még folyvást szomorú feszengés uralkodik. A' katonaságot a' katona hatóság nem rég bizonyos sörházaktól eltiltotta; sőt a' katonaság közt is számos elfogatás történt. — A' Moniteur szerint april. 17ről Arboisban komoly jelenetek valának. A' lyoni hírekre a' republicanusok mintegy 4—500an összecsozódtak, a' bíró házára rohantak, 's azzal gonoszul bántak. Éjjel mintegy 75 főnyi katonaság jutta közójök, kiket lefegyverzének. De miután segéd csapatok érkeztek, harcz nélkül megszöktek Schweizba. St. Etienneben a' közlés már helyre állított. A' munkások egy része már 14én dolgához is látott. Azonban a' nemzeti őrség a' megyeispán parancsára fölfüggesztetett 's már 2000 puskát vissza is adott.

A' Messenger szerint 16—17 száz a' sergek vesztesége, a' zendülteké legalább 6 ezer, 's a' harcz folytában gyakran lehetett e' kiáltozást hallani: „A' főberekre (chef) czélozz!” A' veszteség a' tisztekben idomlag nagyobb is, mint a' közlegényekben. A' megölt kapitányok száma 33. — Moniteur szerint: a' király azon ohajtását fejezé ki, hogy névnapját ne ünnepeljék az idén meg, hanem az erre szánt pénz a' 13 's 14ikén megsebesülteknek, 's az elhullottak özvegyei 's árvájiknak adassék. Páris városa meg is van bízva az említett pénznek e' végett használására, a' többi város is hasonló meghívást veend. — A' belminister elhatározta, hogy számos számüzött spanyol visszatérte után (a' bocsánat következésében) az idegenek fölsegelésire ez által fenmaradandó pénzalap azon lengyelekre fordíttassék, kik Prussziából Éjszakamerikába küldve Havre-ban szálltak ki. A' tisztek hónaponként 45 frankot, a' közlegények 22¹/₂ fognak kapni, 's hogy élelem-módjok könnyíttessék, a' megyékben föl fognak osztatni.

A' király april 19kén költ rendelése által Gasparin urat a' Rajnamegye ispánját Franciaország páirjévé nevezte; Chegaray urat pedig a' lyoni törvényszéknél kir. ügyvédet a' becsületrend tisztének. A' Moniteur e' rendelések közléséhez adja még: „A' király sajnálja, hogy Aymard altábornagy ur e' lépcsőn még nem rég áll, hogy páirméltóságra emelthessék; ez csak jövő szeptember hónapban fog történhetni. — A' Bulletin du soir april 19ről jelenti Nancyból: „16án estve Gusler ur altábornagy tudósítatik, hogy néhány altiszt az alattok álló ezredekben az insurgensek kerítőji által el hagyák magokat csábítatni 's éjjel összejövetelt akarának tartani; de rajtok útvénazonnal elfogattak. Négyen közülök vasban 17én értek Nancyba, 's azonnal Metzbe vitettek. April 12én a' többiek közt Bourmont gen. fíját is elfogták, minthogy a' zendülésben részesnek gyaníták de april 17kén Lyonból érkezett hír után több elfogott carlistával együtt szabadon bocsátatott. — A' francia kormány, ugymond egy levelező Párisból april 18ról mostani helyzetében könnyen hibás lépéseket tehet a' sajtó ellen. 'S fogja é tenni? Alig hihető, még pedig következő okokból: Lajos-Fülöp fiatalágában az amerikai ideáknak hódolt mint Lafayette, később az idősebb Bourbon-ághoz csatlakozott ugyan, de a' nélkül, hogy ideáit a' hatalmak egybeponosítása (centralisatioja) szerint módosította

volna. Mint király mindenek előtt törvényszerűvé akarja magát tenni a' nélkül, hogy alapideájival felhagyna. Ezt a' doctrineairek kiáltták belőle, 's azért tetszenek neki. Guizot ur, noha nem bir amerikai ideákkal, a' király érzelmeihez még is közelebb áll, mint a' tulajdonképi bonapartisták, azaz: az igazgatás-, jog- és kard férfijai, kik magasbat elszánt erőszaknál nem ismernek. A' követházban ugyan ez utóbbiaknak van hitelök, de pazérlök, a' kamara pedig gazdálkodó. Továbbá a' polgárság főbbei mint Dupin, Béranger és Passy idegenek a' doctrineairektől, de a' bonapartistusnak sem kedvezök és szük francia polgárlélet ohajtanak a' bonapartisták rendőrségi 's katonai létök ellen. Ez a' király 's a' doctrineairek titkos érzelmeinek kedvez. De minthogy Franciaországban mindig kell villámhárítónak lenni lefelé, nehogy szédelgésre bírja a' főket az urasági vágy, szükséges lesz a' charta némmel elveit még is megtartani. Mi miatt a' doctrineaireknek ma nagy szükségök van a' szószerkekre is sajtóra is.

A' követházban april 19én Bourbon-Vendée város lakosítól kérelem vétetett föl, mellyben kéretik a' kormány, hogy a' városnak, mellyet Napoleon alapíta, Napoleon neve adassék vissza. A' kérelem a' ministeriumhoz utasították. — Lyonból a' Bourg neuf tulajdonosai azon kármentés kifizettetését követlik, melly nekik az 1794ben a' Szajna jobb mártján házaiknak nyilvános haszon végett történt elhányatásukért vala határozva. — Jars ur reménylé, hogy a' kamara egyhangu szovazatával vonzalmát fogja mindenhez mutatni, mi e' szerencsétlen város érdekeit illeti. — Fulchiron ur megjegyzé, hogy ugyanazon tulajdonosak házaik, kik birtokaikban 1793ban szenvedtek kárt, most ujra feldulattak. — A' kamara az átutasítást itt is elhatározta. Marseilleből april. 10ról írják, hogy a' „l'heureuse Marie“ kalmárhajó, melly mártz. 12en indult el Larrache-ból (Marokko) 's 9kén ért Marseillebe, hírét hozta, hogy a' marokkói császár két Szicília királyának hadat üzent. Larracheban két hadihajó 's Tangerban egy goelette, 's egy corvette fekütt, mellyek a' tengerre készültek, hogy a' nápolyi kalmárhajókat fogdozhassák.

B. E. L. G. I. U. M.

A' Moniteur Belge még mindig mentegeti a' ministeriumot viselete végett a' 6iki történetek alatt. A' rablásokról gyanusak elfogatása folyást tart. A' törvényszék azon pa-

naszra nézve, mellyet a' kormány által száműzött idegenek az igazságminister ellen emeltek, nem illetőnek (incompetens) nyilatkoztatá magát, minthogy e' viseletet egyedül a' kamara ismérheti törvénytelennek. Egyik a' száműzöttek közül feljebbvitelre hivatkozott. A' Courier Belge szerint Párisban az emberjogok társaságának csak egy szakasza (a' frigiai sapkásoké) próbálta meg a' lázadást 's midőn a' többi szakasz azt nyilatkoztatá, hogy a' cselekvés órája még nem jött el, a' frigiai sapkások e' kiáltásra fakadtak: „No hát megmutatjuk, mikép hal az ember meg.“ — Az Indépendant felszólítja a' kormányt: tartsa szemmel a' sok gyanus idegent Belgiumban, millyeket néhány nap óta számosan láthatni Lüttichben, sőt még Brüsszelben is, 's ezt mondja tovább: „A' lyoni esetek összeütöközése a' brüsseliakkal, hol a' zendülés épen azon napon ütött ki, mellyen Brüsszelben, 's azon történetek, mellyek Párisban készülének, 's mellyek valóságát a' főváros 13ikán látta, elhiteket velünk, hogy országunk olly párt tüzpontjára választatott, melly mindennütt egyszerre készült rendítő nagy csapást eszközölni.“ A' párisi fő rendtsz a' brüsseli nyilvános bátorság igazgatásához irt, hogy az egyesületi törvény által zaklatott republicanusok Franciaországból Belgiumba készülnek, mert a' kiadott útlevelek nagyobb száma Belgiumra szól. Ezen körülmény, ugy mond egy brüsseli levelező, annál nyomosabb, minthogy az egyesülési jog Belgiumban az alkotmány sarkalatos törvényei által van megállapítva, 's a' 20ik cikkely szerint nem csak szabad általjában egyesülni, hanem mi több, ezen jog semmi előző rendszabás alá sincs vetve. Mig tehát Franciaországból ki akarják az egyesülésjogot üzni, ha t. i. lehetne, Belgiumban azt még nem is támadhatni meg.

A' Lelewell ellen bocsátott száműző parancs visszavétetett.

N. E. M. E. T. O. R. S. Z. Á. G.

Egy párisi levél szerint Cotta ur Stuttgartból, több hetet tölte Párisban 's e' napokban Londonba készült. Mindenütt szívesen fogadtatott a' ministerek, külső követelek, tudósak, művészek, 's mindennemű jeles férfiaktól, mire őt finom műveltsége, szelleme, 's azon jelentő állása mind politikai, mind erkölcsi tekintetből jogosítja, mellybe őt kiterjedt tudomány és iparbeli vállalati helyezék Németországban. Cotta ur tartózkodta Párisban bizonyosan nem sokára szép gyümölcsös-

ket hozand, különösen pedig azon következtetést szürendi, hogy a tudományos és politikai kapcsolatok Francia és Németország közt ne csak erősbüljenek hanem tágasbuljanak is. Uj kapcsolati, mellyeket itten kötött, különösen az Allgem. Zeitungra lehetnek fontos befolyással 's annak jövőre határozottabb irányt adandnak. Az előbbi levelezők közül ezen intézetéhez Cotta ur, mint halljuk, két jeles németet, Doundorf 's Depping urat tartja meg; mind a' kettő nagyesszű 's buzgalmu férfi, kik nyomos érdekeket szerzenek magoknak Francia 's Németország kölcsönös egymásra befolyása iránt mind tudományos mind politikai tekintetben. E' két némethez Cotta ur még több francziát is szerzett, kik t. i. fontos közleményeket adni képesek. A' Journal des Debats-tól, mellytől az Allgemeine Zeitung szerkesztősége az ujságokat kinyomatásuk előtt egy nappal kapá, Cotta ur megvált, mert az a' doctrinaire miuisterium létele óta azon ösvényt, mellyen azelőtt ballagott, egészen elhagyta. Azt is állítják, hogy Coita ur Párisban uj lapot akar megindítani; melly francia 's német nyelven kiadva főkép arra szolgáljon, hogy a' politikai 's tudományos haladások mind a' két országban egyszerre jussanak közre 's terjedjenek. — A' königsbergi hajótözsérek (Schiffmäckler) a' francia consul által bizonyos rendelestről tudósítottak, mellynél fogva semmi hajó sem bocsáttatik francia révbe, ha lengyel szökevényt visz fedelén. Továbbá porosz kabinet rendelenél fogva jövőre semmi a' német szövetség statusin kívül nyomtatott lengyel nyelvű munka a' fő vizsgáló test előleges engedelmé nélkül egész Prussziában se nem árultathatik se nem terjesztethetik el. — Egy szinte porosz kir. rendelés a' sereg-megindításkor kívántató lőszerzésre nézve így szól: Mihelyt illőnek találjuk a' sereget, vagy csak egy részét is hadláb-
ra állítani, köteleztetik országunk valamennyi alattvalója hadiszolgálatra alkalmas lovait a' hatóságoknak e végett hozzá intézett felszólítására azonnal vonakodás nélkül átengedni. Kivételnek e' kötelezés alul a' tisztviselők és postatartók ígás lovai, mert itt a' statusszolgálat nyilvános érdeke önmagában kivételt csinál. A' tisztviselőknél azonban csak a' szolgálat dolgaira szükséges szamu lovak, a' postáknál pedig annyi fog meg kiméltetni, mennyit tartani kötelezvényök szerint szükséges. A' többi akár fényüzési akár ígás lovat, birtok 's birtokos különség nélkül át kell engedni. ha t. i. 's a' mennyire azt a' sereg szükség-

sége kívánni fogja. Hogy azonban e' lőszedés kellő idejére 's az országra nézve olly kiméliséssel történjék, millyennel csak lehet, a' belminister minden tartomány rendtiszségét értesítendi azon számról, mellyet annak szolgáltatnia kell. A' tulajdonosak a' status pénztárából illő kármentést fognak nyerni. A' kármentést részre nem hajló biztosság fogja becs szerint megállapítani, de a' becsülésnek nem szabad a' sereg megmozdulta által netalán felszökkenet loár szerint történnie, sőt inkább a' béke idejében divatozó árhoz kell annak mérsekíttetnie. Az állítandó ló ára pedig 100 porosz talléron felül nem rúghat.

PORTUGÁLIA.

A' pedroiak legujabb expedícióji Alemejoban és Minhoban igen jeles haladással munkálkodnak. Alemejo fővárosának Bejának elfoglaltatását gen. Sa, az expeditio vezére, már hivatalosan jelenté; a' város lakosi élénk örömmel fogadák a' győztes seregeket, 's néhány osztályra megy számuk azoknak, kik önkénytesekül azonnal a' seregekhez állottak. Az ellenség Bourmont (az ifjabbik) vezér alatt számra mintegy 700, mindenütt visszavonul. Gen. Sa Bejában őrizetet hagyva, ellene indult 's most a' Guadiana torkolatnál tanyáz. Még sokkal szerencésb haladást teszen adm. Napier expedíciója Minho tartományban. 26ikán Caminhát foglalá el, 500 főnyi őrizettel megrakva; másnap Vianát, később ismét Ponte de Limát 's Valençát. Vianában a' sereg a' lakosság örömjaja közt léptete be, 's a' várőrizetből azonnal 150 csatlakozott hozzá. E' munkálattal egyértőleg gen. Torres, Porto kormányzója, 4 gyalog ezred, ugyanannyi önkénytes osztállyal, 300 lovassal 's 10 álgyuval szinte Minhoba ütött az ellenség ellen. Ez Tirsónál a' Duoro éjszaki partján táborozván, mihelyt a' constitutionalisták előnyomulását megérté, e' helyt elhagyá 's előbb Guimaraes, utóbb Braga 's ismét Oliveira d'Azemeis, Carvalho d'Este és Chavesbe vonult vissza. Gen. Torres az első helyet 27ikén, Bragát pedig következtetnap foglalá el. Braga a' tartomány fő városa. Az azt védő őrizet, nem tartá tanácsosnak a' pedroiakat bevárni, hanem jóval előbb odahagyá az erőseget, 's magátul szétoszlott. A' lakosok nagy része is előre kiköltözék 's csupán egy barát maradt meg a' városban. E' bevételek hírére Barcelios, Esposende és Villa do Conde városok tüstént a' királyné részire nyilatkoztak, 's így közel az egész tartomány pedroiak kezében van. Az ellenség mindenütt

volna. Mint király mindenek előtt törvényszerűvé akarja magát tenni a' nélkül, hogy alapideájival felhagyna. Ezt a' doctrinairek ki-látták belőle, 's azért tetszenek neki. Guizot ur, noha nem bir amerikai ideákkal, a' király érzelmeihez még is közelebb áll, mint a' tulajdonképi bonapartisták, azaz: az igazgatás-, jog- és kard férfijai, kik magasbat elszánt erőszaknál nem ismérnek. A' követházban ugyan ez utóbbiaknak van hitelök, de pazérlök, a' kamara pedig gazdálkodó. Továbbá a' polgárság főbbei mint Dupin, Béranger és Passy idegenek a' doctrinairektól, de a' bonapartismusnak sem kedvezők és szük francia polgárlélet ohajtanak a' bonapartisták rendőrségi 's katonai létök ellen. Ez a' király 's a' doctrinairek titkos érzelmeinek kedvez. De minthogy Franciaországban mindig kell villámhárítónak lenni lefelé, nehogy szédelgésre bírja a' főket az urasági vágy, szükséges lesz a' charta né-melley elveit még is megtartani. Mi miatt a' doctrinaireknek ma nagy szükségök van a' szöszékre is sajtóra is.

A' követházban april 19én Bourbon-Vendée város lakosítól kérelem vétetett föl, mellyben kéretik a' kormány, hogy a' városnak, mellyet Napoleon alapíta, Napoleon neve adassék vissza. A' kérelem a' ministeriumhoz utasították. — Lyonból a' Bourg neuf tulajdonosai azon kármentés kifizetetését követlik, melly nekik az 1794ben a' Szajna jobb partján házaiknak nyilvános haszon végett történt elhánytatásukért vala határozva. — Jars ur reménylé, hogy a' kamara egyhangu szovazatával vonzalmát fogja mindenhez mutatni, mi e' szerencsétlen város érdekeit illeti. — Fulchiron ur megjegyze, hogy ugyanazon tulajdonosok házai, kik birtokaikban 1793ban szenvedtek kárt, most ujra feldulattak. — A' kamara az átutasítást itt is elhatározta. Marseilleből april. 10ről írják, hogy a' „l'heureuse Marie“ kalmárhajó, melly martz. 12én indult el Larrache-ból (Marokko) 's 9kén ért Marseillebe, hírét hozta, hogy a' marokkói császár két Szicilia királyának hadat üzent. Larracheban két hadihajó 's Tangerban egy goelette, 's egy corvette fekütt, mellyek a' tengerre készültek, hogy a' nápolyi kalmárhajókat fogdozhassák.

B. E L G I U M.

A' Moniteur Belge még mindig mentegeti a' ministeriumot viselete végett a' 6iki történetek alatt. A' rablásokról gyanusak elfogatása folyvást tart. A' törvényszék azon pa-

naszra nézve, mellyet a' kormány által számüzött idegenek az igazságminister ellen emeltek, nem illetőnek (incompetens) nyilatkoztatá magát, minthogy e' viseletet egyedül a' kamara ismérheti törvénytelennek. Egyik a' számüzöttek közül feljebbvitelre hivatkozott. A' Courier Belge szerint Párisban az emberjogok társaságának csak egy szakasza (a' frigiai sapkásoké) próbálta meg a' lázadást 's midőn a' többi szakasz azt nyilatkozatá, hogy a' cselekvés órája még nem jött el, a' frigiai sapkások e' kiáltásra fakadtak: „No hát megmutatjuk, mikép hal az ember meg.“ — Az Indépendant felszólítja a' kormányt: tártsa szemmel a' sok gyanus idegent Belgiumban, millyeket néhány nap óta számosan láthatni Lüttichben, sőt még Brüsselen is, 's ezt mondja tovább: „A' lyoni esetek összeütközése a' brüsseliakkal, hol a' zendülés épen azon napon ütött ki, mellyén Brüsselen, 's azon történetek, mellyek Párisban készülének, 's mellyek valóságát a' főváros 13ikán látta, elhitetik velünk, hogy országunk olly párt tüzpontjára választatott, melly mindennütt egyszerre készült rendítő nagy csapást eszközölni.“ A' párisi fő rendtsz a' brüsseli nyilvános bátorság igazgatásához irt, hogy az egyesületi törvény által zaklatott republicanusok Franciaországból Belgiumba készülnek, mert a' kiadott útlevelek nagyobb száma Belgiumra szól. Ezen körülmény, ugy mond egy brüsseli levelező, annál nyomosabb, minthogy az egyesülési jog Belgiumban az alkotmány sarkalatos törvényei által van megállapítva, 's a' 20ik cikkely szerint nem csak szabad általában egyesülni, hanem mi több, ezen jog semmi előző rendszabás alá sincs vetve. Mig tehát Franciaországból ki akarják az egyesülésjogot üzni, ha t. i. lehetne, Belgiumban azt még nem is támadhatni meg.

A' Lelewel ellen bocsátott számüző parancs visszavétetett.

N É M E T O R S Z Á G.

Egy párisi levél szerint Cotta ur Stuttgartból, többhetet tölte Párisban 's e' napokban Londonba készült. Mindenütt szivesen fogadtatott a' ministerek, külső követek, tudósak, művészek, 's mindennemű jeles férfiaktól, mire őt finom műveltsége, szelleme, 's azon jelentő állása mind politikai, mind erkölcsi tekintetből jogosítják, mellybe őt kiterjedt tudomány és iparbéli vállalati helyezék Németországban. Cotta ur tartózkodta Párisban bizonyosan nem sokára szép gyümölcsö-

ket hozand, különösen pedig azon következtetést szüldi, hogy a' tudományos és politikai kapcsolatok Francia és Németország közt ne csak erősbuljenek hanem tágasbuljanak is. Uj kapcsolati, mellyeket itten kötött, különösen az Allgem. Zeitungra lehetnek fontos befolyással 's annak jövődöre határozottabb irányt adandnak. Az előbbi levelezők közül ezen intézetéhez Cotta ur, mint halljuk, két jeles németet, Donndorf 's Depping urat tartja meg; mind a' kettő nagyeszű 's buzgalmu férfi, kik nyomos érdekeket szerzenek magoknak Francia 's Németország kölcsönös egymásra befolyása iránt mind tudományos mind politikai tekintetben. E' két némethez Cotta ur még több francziát is szerzett, kik t. i. fontos közleményeket adni képesek. A' Journal des Debats-tól, mellytől az Allgemeine Zeitung szerkesztősege az ujságokat kinyomatásuk előtt egy nappal kapá, Cotta ur megvált, mert az a' doctinaire miuisterium létele óta azon ösvényt, mellyen azelőtt ballagott, egészen elhagyta. Azt is állítják, hogy Cotta ur Párisban uj lapot akar megindítani; melly francia 's német nyelven kiadva főkép arra szolgáljon, hogy a' politikai 's tudományos haladások mind a' két országban egyszerre jussanak közre 's terjedjenek. — A' königsbergi hajóközsegek (Schiffmäckler) a' francia consul által bizonyos rendelestről tudósítottak, mellynél fogva semmi hajó sem bocsáttatik francia révbe, ha lengyel szökevényt visz fedelén. Továbbá porosz kabineti rendelenél fogva jövődöre semmi a' német szövetség statusin kívül nyomtatott lengyel nyelvű munka a' fő vizsgáló test előleges engedelmé nélkül egész Prussziában se nem árultathatik se nem terjesztethetik el. — Egy szinte porosz kir. rendelés a' sereg-megindításkor kívántató lőszerzésre nézve így szól: Mihelyt illőnek találjuk a' sereget, vagy csak egy részét is hadláb-
ra állítani, köteleztetik országunk valamennyi alattvalója hadiszolgálatra alkalmas lovait a' hatóságoknak e végett hozzá intézett felszólítására azonnal vonakodás nélkül átengedni. Kivételnek e' kötelezés alul a' tisztviselők és postatartók ígás lovai, mert itt a' statusszolgálat nyilvános érdeke önmagában kivételt csinál. A' tisztviselőknél azonban csak a' szolgálat dolgaira szükséges számu lovak, a' postáknál pedig annyi fog meg kiméltetni, mennyit tartani kötelezvényök szerint szükséges. A' többi akár fényüzési akár ígás lovat, birtok 's birtokos különség nélkül át kell engedni. ha t. i. 's a' mennyire azt a' sereg szük-

sege kívánni fogja. Hogy azonban e' lőszedés kellő idejére 's az országra nézve olly kiméllyessel történjék, millyennel csak lehet, a' belminister minden tartomány rendtiszségét értesíteni azon számról, mellyet annak szolgáltatnia kell. A' tulajdonosak a' status pénztárából illő kármentést fognak nyerni. A' kármentést részre nem hajló biztosság fogja becs szerint megállapítani, de a' becsülésnek nem szabad a' sereg megmozdulta által netalán felszökkenet lóár szerint történnie, sőt inkább a' béke idejében divatozó árhoz kell annak mérsekíttetnie. Az állítandó ló ára pedig 100 porosz talléron felül nem rúghat.

PORTUGALIA.

A' pedroiak legujabb expedícióji Alemtejoban és Minhoban igen jeles haladással munkálkodnak. Alemtejo fővárosának Bejának elfoglaltatását gen. Sa, az expedíció vezére, már hivatalosan jelenté; a' város lakosi élénk örömmel fogadák a' győztes seregeket, 's néhány osztályra megy számuk azoknak, kik önkénytesekül azonnal a' seregekhez állottak. Az ellenség Bourmont (az ifjabbik) vezér alatt számra mintegy 700, mindenütt visszavonul. Gen. Sa Bejában őrizetet hagyva, ellene indult 's most a' Guadiana torkolatnál tanyáz. Még sokkal szerencsésb haladást teszen adm. Napier expedíciója Minho tartományban. 26ikán Caminhát foglalá el, 500 főnyi őrizettel megrakva; másnap Vianát, később ismét Ponte de Limát 's Valençát. Vianában a' sereg a' lakosság örömjaja közt léptete be, 's a' várőrizetből azonnal 150 csatlakozott hozzá. E' munkálattal egyértőleg gen. Torres, Porto kormányzója, 4 gyalog ezred, ugyanannyi önkénytes osztállyal, 300 lovassal 's 10 álgyuval szinte Minhoba ütött az ellenség ellen. Ez Tirsónál a' Duoro éjszaki partján táborozván, mihelyt a' constitutionalisták előnyomulását megérté, e' helyt elhagyá 's előbb Guimaraes, utóbb Braga 's ismét Oliveira d'Azemeis, Carvalho d'Este és Chavesbe vonult vissza. Gen. Torres az első helyet 27ikén, Bragát pedig következt nap foglalá el. Braga a' tartomány fő városa. Az azt védő őrizet, nem tartá tanácsosnak a' pedroiakat bevárni, hanem jóval előbb odahagyá az erőseget, 's magátul szétoszlott. A' lakosok nagy része is előre kiköltözék 's csupán egy barát maradt meg a' városban. E' bevételek hírére Barcelios, Esposende és Villa do Conde városok tüstént a' királyné részire nyilatkoztak, 's így közel az egész tartomány pedroiak kezében van. Az ellenség mindenütt

vonul vissza felé. Bragában 2000 fő őrizet hagyaték. Portoba újabb seregek érkeztek Lissabonbul.

A' tory Globe ezen előhaladásokat csupán annyival érinti: hogy a' tudósítások a' királyné ügyére igen kedvezők, de sajnálhatni, hogy egy. oldaluk. Santarem előtt mind a' két sereg régi állásában van, de egy idő óta a' migueli szökevények száma nagyon növekedni kezd. Egy előkelő migueli tisztet, ki legközelebb jöve át Portóba, hogy magát a' constitutionalistákhoz csatolja, báró de Villa Ponca migueli fő general fijának mondják; ő hasonló szándékuaknak mondja több más barátit is, de kik a' rájuk szemes ügyelés miatt föltételüket mindedig végbe nem viheték. A' hosszas háboru valahára végéhez látszik közeledni. Sok város önkényleg a' királyné részire nyilatkozik. Ezt tevé legujabban Castello-Branco. Minho tartomány egészen meghódult. Hg. Palmella 3ikán érkezett Portóba, mint az innen kimozdult expeditio vezérségét viendő. — A' Times továbbá Lissabonbul april. 6ikáról még ezeket közli: Alcacer do Sal várost Freire gen. april. 1sőjén bevette. Kis hada 1600 gyalog, 150 lovas, és 3 álguból áll, mellyel Beja felé törekszik, hogy gen. Sa seregével egyesülhessen. Gen. Aviles Alcanicesből írja, hogy Tras-os-Montesben, hol a' népség Miguel ellen fölzendült, sereget gyűjt a' királyné számára, 's igen sok szökevény gyülekszik hozzá. Rosas general, egykor, midőn még Miguel a' szerencse tenyerén hordozá, ennek legdühösebb pártolója, e' napokban szinte a' constitutionalistákhoz jöve át; utána várják Visconde Torrellát, a' migueli lovasság vezérét, ki már szabad menedék-levelet is eszközle magának d. Pedrotul. Hg. Cadaval és Lafoens, ámbár még nem jövének át, de Santarem-től hasonló bucsut vőnek. Donna Maria születésnapja Lissabonban april. 4ikén igen fényesen ünnepezték. Az egész diplomatiái test udvarlására járult O Főlségének. D. Pedro a' lissaboni 's portói kikötőt szabadnak nyilatkoztatá. A' Courier szerint lord Howard de Walden és adm. Parker a' pedrói táborba mentek, onnan pedig Saldanha és gen. Bacon kíséretében a'

migueli tábor körébe, hol a' fővezérrel Lemos-sal hosszas ideig értekeztek. Erre Grant követségi titoknak utasították Santarembe egyenesen d. Miguelhöz, de ki az előterjesztett föltételeket, mint személyének Portugáliából eltávoztatását kikötöket, újra visszaküldé. Mondják, addig értekezni sem akar, valamig az ajánlások bátyja don Pedro nevében intézettek hozzá.

Countess-Pembroke gőzhajó, melly april. 11ikén hagyá el Portót, azon fontos ujat hozza, hogy 2000 spanyol Chavesbe (Portugálnak Tras-os-Montes tartományába) nyomult s onnan tovább egész Villarihuo da Ribeira faluig, 72 spanyolt, 4 francziát 's 20 öreg spanyol tisztet üzven, kik d. Carlos zászlóhoz az országbul kiszöktek. Ezen benyomult seregek szét verték utközben Raymundo migueli guerilla-fő csoportjait, zsákmánnyá tévék minden holmijét, 's maga Raymundo csupán néhányad magával 's két álgyúval menekheték meg. Monte-Alegre város (szinte Tras-os-Montesben) donna Mariát april. 9ikén királynénak kiáltotta ki. D. Pedro szinte 9ikén nagy kíséretben a' táborba költözék. Gen. Sa Loulénál újabban egy guerillát robbantaszét, 70et közüle elejtven. Adm. Napiera' még Miguel birtokában levő, Penniche 's Porto közti kikötők elfoglalásában munkálkodik.

ELEGY HIREK.

Husvét vasárnap a' francia királynál az udvari hal és tojásáros asszonyok ugy szinte az udvari főszakács, ki egyszersmind a' becsületi rend tagja, udvarlottanak. Az első husvétit tojásokat, az ételtárnok pedig szép bayonnei sódort nyujtottak be, mind repkényvel koszoruzva. — Wellington hg. mint oxfordi kanczellár beiktatása jun. 10re van határozva. A' herczeg az ottani vendégfogadót „a' Csillaghoz“ egy hétre 1000 font sterl.gért (10,000 pengő p.) bérlette ki. Jó kereset a' vendéglőnek. — Az angol alsóházban april. 14ikén a' vegyes költségek vitájakor Correggio két képeért 11,550 font sterl. (115,500 f. peng.) kívánták a' kormánytól, melly azokat a' nemzeti képgyűjtemény számára megvette. — Az aegyptusi alkirály Yemen tartományt teljesen meghódította 's elfoglalta.

A' gabona pesti piaci ára máj. 2ikán 1854:

	első	közéki	utolsó	első	közéki	utolsó
Tisztabuza	98 $\frac{3}{4}$	90 $\frac{3}{4}$	—	42 $\frac{3}{4}$	42	—
Kétszeres	73 $\frac{1}{2}$	66 $\frac{3}{4}$	—	—	—	—
Rozs	55 $\frac{1}{2}$	53 $\frac{1}{2}$	46 $\frac{3}{4}$	—	—	—
Arpa	—	50	46 $\frac{3}{4}$	56	53 $\frac{1}{2}$	52

Penzkelet:

	Bécs april.	Sziasz	kozona	pengő	penzben
Status 5 pC. kötel.	99 $\frac{1}{4}$	—	—	—	58 $\frac{1}{2}$
„ 4 pC.	89 $\frac{1}{8}$	—	—	—	58
„ 1820 ¹ kölcs.	201 $\frac{1}{4}$	—	—	—	1260
„ 1821 ¹ „	137 $\frac{1}{4}$	—	—	—	—
Bécs 2 $\frac{1}{2}$ pC. bankk.	—	—	—	—	—
Kam. 2 $\frac{1}{2}$ pC. kötel.	—	—	—	—	—
Bankrészevény	—	—	—	—	—
Cs. arany pCt. agio	—	—	—	—	—

Szerkezteti Helmezy. Nyomatja Landerer.